SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 27/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby [redacted], zastúpeného VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Júlia Vestenická, proti uzneseniu Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava ČVS: PPZ-11/NKA-BA1-2021 z 2. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesení Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava ČVS: PPZ-11/NKA-BA1-2021 z 2. septembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie *„ako nezákonné“* zrušiť. Zároveň navrhuje priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: PPZ-11/NKA-BA1-2021 zo 4. mája 2021 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku účinného v rozhodnom období vznesené obvinenie (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) viacerým osobám vrátane sťažovateľa, ktorý bol obvinený zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období a z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

2. Z napadnutého uznesenia (ČVS: PPZ-11/NKA-BA1-2021 z 2. septembra 2021, pozn.) vyplýva, že podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku bola trestná vec obvinených [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted], trestne stíhaných na základe uznesenia vyšetrovateľa zo 4. mája 2021 (ČVS: PPZ-11/NKA-BA1-2021, pozn.), vylúčená zo spoločného konania s trestnou vecou špecifikovanou v napadnutom uznesení na samostatné konanie vedené Prezídiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, odborom Bratislava pod ČVS: PPZ-253/NKA-BA1-2021.

II.
Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v rámci v ústavnej sťažnosti namieta porušenie ním označených práv postupom policajta, ktorý vylúčil pôvodne spoluobvinených sťažovateľa na samostatné konanie, o čom však ani sťažovateľ ani jeho obhajcovia nemali vedomosť, čím došlo k zmareniu možnosti využiť proti takémuto rozhodnutiu opravný prostriedok. Tým stratil možnosť reálne sa takémuto rozhodnutiu brániť. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že nenapáda fakt, že došlo k vydaniu predmetného uznesenia, ani jeho obsahovú stránku. Následne namieta skutočnosť, že 3. septembra 2021 vyšetrovateľ *„vytýčil termíny naplánovaných úkonov vo veci, pričom tieto z hľadiska predmetu označil len výsluch svedka“*. Ani sťažovateľ, ani obhajcovia však nemali vedomosť, o výsluch akých svedkov v danom prípade ide, a s výsluchmi boli oboznámení až 24. septembra 2021. Táto nezákonnosť sa má podľa sťažovateľa diať so súhlasom Úradu špeciálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý je nadriadeným orgánom vyšetrovateľa, pričom v tejto súvislosti tvrdí: *„Akákoľvek čo i len úvaha v teoretickej rovine, či nadriadený orgán mal vedomosť o vytýkanom postupe, alebo nie, nie je záležitosťou sťažovateľa.“* Ako dozorový orgán je totiž povinný podľa sťažovateľa poznať každé štádium trestného konania.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Sťažovateľ namieta, že postupom policajta v prípravnom konaní malo dôjsť k porušeniu ním označených práv podľa ústavy a dohovoru.

5. Jedným zo základných pojmových znakov ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je princíp subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 149/04). Ústavný súd môže uplatniť svoju

právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

6. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu zrozumiteľne vyplýva právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

7. Ústavný súd pritom opakovane judikuje, že trestné konanie od svojho začiatku až po koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní alebo súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (m. m. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 197/08, I. ÚS 314/09). Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (m. m. II. ÚS 124/2020).

8. Podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

9. Podľa § 210 Trestného poriadku obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prieťahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

10. Ústavný súd je presvedčený, že žiadosť o preskúmanie postupu policajta je práve tým právnym prostriedkom, ktorý slúži na odstránenie akýchkoľvek nedostatkov vo vyšetrovaní (v najširšom zmysle), medzi ktoré nesporne patrí aj postup policajta, ktorý nie je v súlade so zákonom alebo je nesprávny inak. Ústavný súd nezistil žiaden zákonný ani iný dôvod a v konečnom dôsledku ho v ústavnej sťažnosti relevantne neuvádza ani sám sťažovateľ, ktorý by akokoľvek bránil v rámci prípravného trestného konania príslušnému dozor vykonávajúcemu prokurátorovi zjednať faktickú nápravu v postupe policajta realizovaného v rozpore so zákonom, ktorý by neprípustne zasahoval do základných práv alebo slobôd obvineného. Dozorujúci prokurátor v rámci prípravného konania nepochybne je oprávnený preskúmať oprávnenou osobou namietané porušenie jej základných práv alebo slobôd a v prípade jeho zistenia, že zo strany policajta došlo k neprípustnému zásahu do týchto práv alebo slobôd, má oprávnenie a povinnosť zjednať nápravu (I. ÚS 205/2021-17).

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdil (o to menej preukázal), že v súvislosti s namietaným postupom policajta podal žiadosť o preskúmanie jeho postupu podľa § 210 Trestného poriadku. Naopak, z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že nemá vedomosť, či dozor vykonávajúci prokurátor vie o namietanom konaní, čo však *„nepovažuje za vec sťažovateľa“*.

12. Ústavný súd tak pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi v posudzovanej veci právne účinným

spôsobom namietať porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. dohovorom pred príslušným orgánom verejnej moci, ktorého oprávnenia predchádzajú právomoci ústavného súdu.

13. Pretože sťažovateľ mal a má k dispozícii účinný právny prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv, nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v trestnej veci sťažovateľa do právomoci príslušného dozorujúceho prokurátora. Ústavný súd môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy), čo však nie je prípad sťažovateľa.

14. Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že aj po vyčerpaní už uvedeného právneho prostriedku nápravy v prípravnom konaní sťažovateľovi naďalej zostanú zachované v prípadnom ďalšom štádiu trestného konania ďalšie účinné možnosti ako namietať už uvedený postup policajta.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu